

Discovery systémy

Discovery systém je katalog nové generace¹⁾ umožňující jednotné vyhledávání v různých informačních zdrojích, ke kterým má knihovna přístup. Do vyhledávání je zahrnut katalog knihovny, e-knihy, e-časopisy od dodavatelů, předplacené databáze, institucionální nebo oborové repozitáře, repozitáře kvalifikačních prací, systémy pro řízení výuky (learning management systems, LMS)²⁾ apod. Vyhledávání probíhá nad metadaty centrálního indexu. Součástí je nástroj pro deduplikaci dat.

Terminologie v oblasti discovery systémů není ustálená, lze se setkat např. s anglickými termíny *web scale discovery* nebo *discovery layer*.

Termín *web scale* souvisí s webovými službami a jejich škálovatelností (možností rozšíření podle potřeby). Posléze se začal používat i pro tzv. discovery služby. Je v něm zahrnut předpoklad velkého množství dat, ve kterých je možné rychle vyhledávat.

Pro vyhledávání je využito uživatelské rozhraní spojené s vyhledávací službou – obojí spolu tvoří tzv. vrstvu pro objevování (*discovery layer*).

Podívejte se na základní charakteristiky discovery systému [ve formě myšlenkové mapy](#).

Tip: Pokud v myšlenkové mapě u některé položky uvidíte ikonu kolečka s vodorovnými čárkami, stejnou, jako tu, která je uvedena za tímto textem, po kliknutí ikonu se vám zobrazí podrobné informace k dané položce.

1. Centrální index

Centrální index obsahuje:

- klíčová slova vytvářená dodavatelem discovery systému indexací hlavních údajů (názvy, autoři, abstrakty, plný text) z elektronických zdrojů od dodavatelů obsahu;
- sklizená metadata zdrojů dostupných v režimu otevřeného přístupu (open access);
- případně i sklizená metadata z katalogu knihovny, institucionálního repozitáře, LMS aj. (sklizení probíhá prostřednictvím protokolu OAI-PMH).

Pokud knihovna využívá vlastní discovery rozhraní (např. otevřený software VuFind), jsou metadata (záznamy knihovního katalogu, metadata záznamů v repozitářích, v LMS atd.) sklizená do tzv. interního indexu. Ten je obvykle kombinován s daty z centrálního indexu, z něhož jsou data do discovery rozhraní získávána obvykle pomocí API. Konkrétní ukázka rozhraní je na obr. 1.

Složka Předvolby Jazyk Kontakty Nápověda

Vyhledávání v informačních zdrojích Univerzity Karlovy - Filozofická fakulta

[Základní vyhledávání](#)
[Rozšířené vyhledávání](#)
[Historie hledání](#)

Upravit výsledky

Aktuální vyhledávání

Najít všechny zadané pojmy:
social work practice

Rozšiřující podmínky

Vylepšená podpora vyhledávání podle předmětových údajů

Použít související slova

Omezující podmínky

Mohu získat na UK

Plný text

Omezit na

Mohu získat na UK

Plný text

Centrální katalog UK

1830 Datum publikování 2020

Zobrazit další
Nastavené možnosti

Typy zdrojů

Všechny výsledky

Akademická periodika (149,717)

Recenze (7,351)

Výsledky hledání: 1 - 20 ze 171,380

Relevance Možnosti stránky Sdílet

Research Starter
Social Work and Social Service Providers.
Social work is one of the broadest fields in social and human services. The primary theoretical foundation that drives social work is that of... [Další](#)
Salem Press Encyclopedia
Další předměty: Social Worker.

1. Social work practice / Veronica Coulshed and Joan Orme

By: Coulshed, Veronica. Basingstoke : Palgrave Macmillan : British Association of Social Workers, 2012 xx, 299 stran ; 22 cm Language: English, Databáze: Centrální katalog UK / Central Catalog CU

Témata: sociální poradenství; sociální práce

[Zobrazit v katalogu](#) [SFX](#) [citace PRO](#) [PlumX Metrics](#)

Místo	Vyhledávací kód	Stav
Jinonice / Pedagogické pracoviště	W1-1[5]	Není k dispozici

2. Social work practice : an introduction / Veronica Coulshed & Joan Orme

By: Coulshed, Veronica. Basingstoke : Macmillan, 2006 xiii, 322 s. ; 22 cm Language: English, Databáze: Centrální katalog UK / Central Catalog CU

Témata: sociální práce; sociální služby

[Zobrazit v katalogu](#) [SFX](#) [citace PRO](#)

Ekonomické zprávy
newswire

Scholarship honors Iowa C... (AP Regional State Report ..., 1995 days ago)

One-third of Mass. DCF so... (AP Regional State Report ..., 1927 days ago)

More Americans expect to ... (AP Financial News, 361 days ago)

[Hledat další](#)

Obr. 1: Ukázka rozhraní discovery systému Univerzity Karlovy – UKAŽ (zdroj: <https://ukaz.cuni.cz/>, získáno 2019-05-04)

2. Využívání discovery systémů v knihovnách

Discovery systémy jsou využívány především v akademickém prostředí. Zde stěžejní část služeb tvoří zpřístupňování elektronických zdrojů a je nutné, aby uživatelé mohli prohledávat různé zdroje z jednoho místa, pomocí jednotného přihlášení do různých placených i neplacených zdrojů.

Pro veřejné knihovny měst a obcí je discovery rozhraní obvykle považováno za nadstandard (z finančních nebo technických důvodů).³⁾ Pokud má knihovna předplacenou externí databázi, obvykle k ní uživatelé přistupují z jiného rozhraní než z katalogu; většinou však mohou použít stejné přihlašovací údaje.

Portál Knihovny.cz

Řešením pro knihovny, které mají zájem o využívání discovery systému, je nyní zapojení do portálu [Knihovny.cz](https://knihovny.cz). Ten funguje jako discovery systém; nabízí vyhledávání nejenom v

datech z katalogů knihoven, ale také v dalších volně dostupných zdrojích⁴⁾. Zároveň nabízí řadu dalších služeb (včetně jednotného přihlášení čtenáře do více knihoven, ve kterých je registrován).

1)

Za katalog nové generace jsou označována rozhraní moderních katalogů. Od starších rozhraní (orientovaných spíše na potřeby knihovníků) se liší tím, že jsou orientována na potřeby uživatelů zvyklých na jednoduché rozhraní typu Googlu. Rozhraní katalogu nové generace má responzivní design a je uživatelsky přívětivé. Katalog nabízí tzv. fasetové vyhledávání (označované též jako řezy), funkci našeptávání, opravy překlepů nebo kontextové nabídky (uživatelé hledali také...). Výsledky vyhledávání je možné řadit podle relevance a dalších kritérií. Jsou obohaceny o přidaný obsah (např. o obálky, obsahy, seznamy literatury, recenze nebo hodnocení dalších uživatelů). Rozhraní umožňuje ukládání výsledků, export/propojení s citačními manažery, sdílení na sociálních sítích aj. Za katalog nové generace může být označeno jak veřejné rozhraní katalogu knihovny, které splňuje moderní požadavky uvedené výše, ve kterém je prohledáván pouze katalog dané knihovny (případně s e-knihami), tak rozhraní discovery systému.

2)

Příkladem je Moodle.

3)

Uživatelé těchto knihoven proto používají přímo katalog své knihovny. Pro mnohé uživatele je discovery rozhraní příliš komplikované a nabízí funkce, které nepotřebují. Pokud jejich knihovna provozuje katalog nové generace, který má přívětivé uživatelské rozhraní, discovery systém pro ně může být nadbytečný.

4)

Můžeme uvést např. databáze ANL – Výběr článků v českých novinách, časopisech a sbornících, Open Library, Bibliographia medica Českoslovača či Zákony pro lidi. Podrobněji viz <https://www.knihovny.cz/Portal/Page/zapojene-knihovny-a-zdroje>.

From:

<https://prirucka.osvobozena-knihovna.cz/> - **Metodické příručky pro knihovny**

Permanent link:

https://prirucka.osvobozena-knihovna.cz/aks/discovery_systemy

Last update: **2022/05/12 14:00**

